

Н.М. Пенкіна, канд. техн. наук (*ХДУХТ, Харків*)

М.А. Юрченко, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Колесник, (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ЮВЕЛІРНИХ ТОВАРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ювелірні вироби – це особлива група товарів. більшість з яких мають виключно декоративне значення. До ювелірних товарів відносять вироби з коштовних металів, а також високохудожні вироби з не коштовних металів та сплавів, каміння, кістки в сукупності з камінням - самоцвітам природного та штучного походження.

До основних дорогоцінних металів відносять золото, срібло та платину. Дорогоцінні метали мають гарний зовнішній вигляд, високу стійкість до хімічного та атмосферного впливу, відрізняються м'якістю, тягучістю, пластичністю, здатністю сплавлятися з іншими металами, що обумовлює широке використання їх у ювелірному виробництві.

Догляд за ювелірними виробами завжди був та залишається актуальною проблемою для тих, хто має такі вироби та бажає, щоб вони слугували їм якомога довше. Більшість розуміють цю проблему спрощено: як видаляти бруд, який скопився та придати виробу оновлений вигляд. Насправді проблема догляду за ювелірними виробами комплексна та містить в собі декілька складових: правильну носку прикрас, відповідне зберігання та догляд за ними.

На збереження первинної якості ювелірних товарів великий вплив мають вологість, температура повітря, а також світло. Група умов зберігання цих виробів здійснюється згідно ГОСТ 15150.

Особливо необхідно враховувати дію повітря на вироби із сплавів срібла, кольорових і чорних металів. Так, невеликі домішки сірководню або сірчистого газу в повітрі можуть викликати потемніння виробів із сплавів срібла, що погіршує їх зовнішній вигляд; це явище інколи спостерігається в погано провітрюваних приміщеннях. На ювелірні вироби з дорогоцінних металів негативно впливають речовини, хлор, йод, а також креми і мазі, що містять ртуть або її з'єднання.

В результаті дії газів, випарів хімічних сполук, атмосферних впливів і виділень зі шкіри людини при зіткненні з виробами із сплавів золота і срібла, останні часто окислюються і темніють. Підвищена вологість в приміщенні сприяє корозії ювелірних виробів з чорних металів.

У сирих і непровітрюваних приміщеннях ювелірні вироби зі вставками з гранованого скла, що покриті знизу фольгою (амальгамою), втрачають свою цінність, оскільки амальгама блякне, на ній з'являються чорні і темно-коричневі плями, а потім вона руйнується.

Від різких коливань температури повітря і вологості в приміщенні поступово руйнуються ювелірні вироби і вставки з перлів.

Вироби з пап'є-маше з лаковим мініатюрним живописом не можна зберігати близько від опалювальних приладів, а також під прямими сонячними променями.

Не повинні піддаватися безпосередній дії сонячних променів і вироби з пластичних мас, дерева, кістки, рогу.

У запорошених, погано провітрюваних приміщеннях пил і бруд накопичуються в крапанових кастах, в поглибленнях з гравіюванням, чеканкою, філігранню з емаллю.

Вироби з кришталю, пап'є-маше і великі вироби із сплавів срібла не слід ставити на жорстку поверхню, оскільки вони легко можуть бути подряпані, і сліди подряпин залишаються на їх поверхні.

До ювелірних виробів при розпаковуванні, перенесенні і викладенні необхідно ставитися дбайливо, не допускаючи поштовхів і ударів. При цьому слід користуватися чистою м'якою фланелевою тканиною або замшею, щоб не залишати на виробих слідів від пальців.

Виробу з томпаку, латуні, мельхіору і сплавів чорних металів перевіряють через 10—15 днів, щоб встановити, чи не виникла на них корозія. Якщо на виробих із сплавів золота з ювелірними каменями будуть виявлені потемніння або забруднення, то їх слід протерти замшею або промити чистою м'якою щіткою в мильному розчині з 3—5 краплями нашатирного спирту на півстакана чистої теплої води, після чого сполоснути ці вироби в гарячій воді і дати висохнути.

Ювелірні вироби із сплавів золота, платини, а по можливості і зі срібла необхідно зберігати тільки в шафах, що не горять, опечатаних особистим друком матеріально-відповідальних осіб. Решта всіх ювелірних товарів зберігається на стелажах і пультах в строго систематизованому ладі, роздільно за видами, сортами, артикулами. Товари, як правило, зберігають у фабричній упаковці на відстані не менше 100 см від опалювальних приладів, 20 см від підлоги, 40 см від стін, 50 см від електропроводки і електроламп.

Дотримання вищезазначених рекомендацій надає можливість подовжити строк служби ювелірних товарів з коштовних металів на десятки та сотні років.